

Prediking over Zondag 21 (vraag 56)

- De vergeving der zonden-

Vraag 56: Wat gelooft gij van de vergeving der zonden?

Antwoord 56: *Dat God, om des genoegdoenings van Christus' wil, al mijn zonden, ook mijn zondige aard, waarmede ik al mijn leven lang te strijden heb, nimmermeer wil gedenken, maar mij uit genade de gerechtigheid van Christus schenken, opdat ik nimmermeer in het gericht Gods kome.*

Gemeente,

In deze preek moeten we het nu hebben over de vergeving der zonden. Dat komt eigenlijk heel best uit, want in de afgelopen week hebben wij de hervormingsarbeid van Maarten Luther herdacht. Wanneer wij naar de catechismus kijken, is dit eigenlijk maar een wonderlijk boek. Immers in de eerste vraag, bij 'de enige troost in leven en in sterven', is reeds gesproken over: 'Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomen betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en alzo bewaart, dat zonder de wil Mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan'. En ook bij de beschrijving van het ware geloof in vraag en antwoord 21 wat dat ware geloof nu gelooft: 'dat ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alléén om der verdienste van Christus' wil'. En wanneer gehandeld wordt over de Naam van Jezus: 'dat Hij mij van alle zonden verlost'. En bij de nuttigheid van Christus' geboorte: 'dat Hij mijn zonden voor Gods aangezicht bedekt'. En bij het woord geleden lezen wij: 'Dat Hij voor mij gerechtigheid heeft verworven. En voor Pilatus 'van het oordeel Gods bevrijd'. En bij de opstanding: 'de gerechtigheid deelachtig makend'. En nu in deze vraag opnieuw: 'wat gelooft gij van de vergeving der zonden'? En straks bij Zondag 23: 'Wat baat het nu, dat gij dit alles gelooft'? Met het wonderschone antwoord: 'dat ik in Christus rechtvaardig ben voor God, en een erfgenaam des eeuwigen levens'.

Wij kunnen niet ontkennen gemeente dat wij hier een lievelingsgedachte van de catechismus te pakken hebben. En dat is te verstaan. Immers de catechismus is opgesteld om met het aangezicht tegen Rome belijdenis te doen van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof. In Rome was geen zekerheid van de vergeving der zonden. Dat is er vandaag nog steeds niet. De vergeving der zonden in Rome is aan zoveel voorwaarden verbonden, dat zekerheid er niet van komt. Sterker, Rome vervloekt nog immer door middel van het Concilie van Trente elk en een ieder, die zonder bijzondere openbaring des Heeren van de vergeving der zonden verzekerd is. De vergeving der zonden en de gewisheid ervan wordt nog immer aan de kerk en haar dienaren gebonden. Daarvan heeft Luther en de andere Reformatoren zich moeten los worstelen. Dat is geen kleinigheid geweest en nog veel minder een aangelegenheid van het denkend verstand alleen, maar een zaak van de uiterste zielenood. Al is dat bij Luther zeer in het oog lopend, bij Calvijn meer op de achtergrond van zijn leven afspelend, bij beiden gaat het om de zekerheid van de *vergeving* der zonden. Bij beiden ging het om de kennis van de ware en levende God, door het geloof alléén. Welnu, daar gaat het in deze vraag ook om.

'Wat *gelooft* gij van de vergeving der zonden'? Dat is een geweldig onderwerp. Immers het hart van de mens is een verschrikkelijk halsstarrig ding. Het noorden ligt niet verder van het zuiden, dan ons hart van dit antwoord. Al is men oud en grijs geworden, dit antwoord strookt niet met onze natuur en ons hart. Immers wij zitten vol met deze gedachtegang: als ik dit of dat maar een anders heb gemaakt, als ik eerst maar eens deze of gene zonde onder de knie heb, als ik... en vul maar in. De vergeving der zonden te geloven, wanneer ons leven door rustige vaarwateren gaat is al zo moeilijk voor ons, laat staan als alle baren en golven van Gods toorn en onze zonden en van onze zondige aard over ons hoofd slaan. In de vergeving der zonden te geloven bij wijze van een conclusie is niet zo moeilijk.

Daarmee helpen zich duizenden, die aldus redeneren: ik ben een zondaar, de Heere Jezus is voor zondaren de dood ingegaan, dus ik ben van mijn zonden bevrijd. Dit is niet anders dan een conclusie van het verdorven verstand, die zomaar door de wind van Gods oordeel wordt weggeblazen, zodra de werkelijkheid van onze zonden opengaan. Wij moeten maar eens werkelijk iets op ons geweten hebben. Nee, gemeente de vergeving der zonde is de grootste schat! Dat is zulk een grote schat, dat deze weldaad uitermate zeer wordt bezongen in Psalm 32: 'Welgelukzalig is de mens wiens zonden bedekt en wiens overtredingen vergeven zijn. Welgelukzalig is de mens dien de Heere de ongerechtigheid niet toerekend en in wiens geest geen bedrog is'. Wat is er groter geluk dan een gereinigd geweten te hebben, dan vrede met God te hebben, dan een wetenschap rond dragen dat alle dingen ons op deze aarde ten goeden moeten meewerken! Wat is er groter gemeente ook in deze onrustige tijden te weten dat God alle dingen doet medewerken ten goede degene die naar Zijn voornemen geroepen zijn? Ook de dingen in het Midden-Oosten, ook de dingen in Hongarije. Gemeente, het gaat erom dat wij weten wat wij aan God hebben. Het gaat om de kennis van deze God die zonden vergeeft. Want daaraan kennen we God pas goed namelijk: als die God die de zonden en de ongerechtigheid vergeeft. Alle andere kennis laat ons in de steek, juist wanneer wij die op het meest nodig hebben. Welnu over deze kennis van deze God gaat het.

Merkwaardig gemeente, dat de vergeving van de zonden onmiddellijk in samenhang met de gemeenschap der heiligen wordt beleden. En deze weer in onmiddellijk verband met de kerk, waarvan wij beleden hebben, dat deze een gemeente door Christus uitverkoren is tot het eeuwige leven. Met andere woorden: er is verband. Welk? Wel het verband dat voor wie de Heere Jezus de weldaden verwierf, die past Hij ze ook zeker toe. Het is de door Christus verlostte gemeente, die hier belijdenis doet. Die weet van de genadige verkiezing in Christus, Die weet van het door de Vader aan Christus gegeven zijn. Buiten de schoot der kerk is er volgens Calvijn géén sprake van vergeving en ook géén zaligheid! Vandaar dat de hoofdtaak van de kerk is de prediking van de vergeving der zonden in en door het bloed van de Heere Jezus. Deze vergeving is enerzijds de poort waardoor ons het genadig aangezicht des Heeren gaat richten maar ook de begeleiding van het gehele leven van de christen tot aan de laatste snik. De vergeving der zonden als begeleiding van het ware leven des geloofs tot aan de poorten van de eeuwigheid, dat is eigenlijk in deze vraag aan de orde. Toch hopen wij niet te vergeten, dat om tot de gemeenschap met de Heere te komen ons voor alle dingen nodig is te weten, dat er bij de Heere vergeving is en bij Hem alléén! Tegenwoordig wordt het hier en daar gewoonte om als inleiding van de prediking opnieuw schuldbelijdenis en genadeverkondiging in te voegen. Dat is een liturgisch gegeven, waarvoor men zich gaarne beroept op de catechismus. Maar gemeente hoezeer deze dingen vanuit de liturgie en vanuit de Reformatie te verdedigen zijn, het gaat niet om de vorm maar om het wezen van de zaak. Het gaat om de beleving.

En dat gaat op zijn best, wanneer er in de prediking waarachtig het Woord Gods naar oordeel én genade wordt uitgedragen! Daarom hebben wij in onze vervlakkende tijd zelfs de schijn te vermijden, dat wij opnieuw naar Rome onderweg zijn. Immers bij Rome staat de zonde te vergeven in de macht der kerk. De kerk hoort, verzoent en vergeeft, maar dit is niet alzo in de Heilige Schrift. Immers waar er in de Schrift gesproken wordt over de vergeving der zonden en de ambtelijke volmacht daartoe, denk maar aan het woord van Christus: 'Zo gij iemands zonden vergeeft, die zijn ze vergeven, zo gij iemands zonden houdt, dien zijn zijn gehouden'. Maar dat kan *alléén* in de allernauwste gemeenschap met Christus! Want zelfs hier geeft God de vergeving niet uit handen, maar hanteert door de handen der apostelen de vergeving zelf. Hier is de reine bediening des Woords in het geding. Daar geeft God zegen op, wanneer wij naar het woord van de catechismus 'aan een elk en een ieder die de belofte des Evangelies met een waar geloof aanneemt waarachtig van Godswege de vergeving der zonden verkondigd en openlijk betuigd wordt'. Anders dan Rome.

Als er één ding in de Heilige Schrift vaststaat, dan is het dat *God* de zonde vergeeft! Daarom: 'dat God al uw ongerechtigheid vergeeft'. Heerlijk Woord! Niemand kan op de aarde zonden vergeven dan God, zeggen de Farizeeën en Schriftgeleerden. Ze hadden gelijk. Alleen hun conclusie deugde niet. Want ook de Heere Christus heeft de macht van de Vader ontvangen om op de aarde de zonde te vergeven. Ja, ook van de Heilige Geest staat geschreven dat Hij zonden vergeeft. Dat wil dus zeggen: dat Hij ook de macht heeft op de aarde te vergeven. Het is een werk van de drie-enige God, van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Dat de Vader hier in het bijzonder op de voorgrond treedt is duidelijk. Kom gemeente, laten wij ons verwonderen. Dat God *een vergevend God is!* Wij hebben met God te doen en niet met mensen! Wij hebben tegen God gezondigd. Daarom begint immers de Bijbelse leer bij God. Alle kennis, die uit de ware God niet ontspringt is van nul en geen waarde. Dat wist de verloren zoon. Hij sprak: 'Vader ik heb tegen de hemel en voor U gezondigd'. De hemel is hier God. Ik heb tegen God gezondigd. Zo spreekt de ware droefheid, die is naar God bedroefd en om God bedroefd. Dat wist David toen hij zei: 'Tegen U, ja tegen U heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad is in Uw heilige ogen'. Daarom zingt de dichter: 'Wil mij Uwe Naam ter eer, al mijn euveldaan vergeven, Ik heb tegen U, o Heer' zwaar en menigmaal misdreven'. 'Ik delg uw overtredingen uit als een nevel'. Om Mij nentwil. Hoe zou het anders kunnen, gemeente? Immers, wij hebben God beledigd, Zijn majesteit aangerand. Wij kunnen en zijn naar het Woord der Schrift geroepen elkanders misdaden te vergeven. Maar het is alléén God die de schuld en de smet de zonde wegneemt. Zie gemeente, dat is het luiden van de hemelse klok. Hier openbaart God Zijn hart! Als het ons niet in de Schrift verhaald werd, waar zouden wij de moed vandaan halen om hierover met elkander te spreken? Hoor wat de Heere zegt: 'Ik zal hen reinigen van al hun ongerechtigheden. Met welke zij tegen Mij overtreden hebben'. 'Maar dit is het verbond dat Ik naar die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de Heere. Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet meer, een ieder zijn naaste en een ieder zijn broeder leren zeggende: Kent den Heere, want zij zullen Mij allen kennen van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de Heere, want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hun zonden niet meer gedenken'.

Zie gemeente dat is het luiden van de hemelklok! En dat moeten wij goed voor ons eigen hart weten. Wij moeten weten, wie God is voor ons hart. Daarom worden we in deze preek er allen bij gehaald. 'Wat gelooft gij van de vergeving der zonden'? Jongens en meisjes. Ik geloof niet dat hier iemand zit die beweert: Ik heb nog nooit kwaad gedaan. Ieder weet dat hij hier als een zondaar zit. Dat weten onze jongens en meisjes. Zij zitten vaak meer over de gevolgen van hun zonden in dan over de zonde of zonde voor God. Al wat u mij uit uw aller leven vertellen wilt over uw zonden, zijn waarschijnlijk de meeste gevolgen van de zonden. Maar is het reeds tot zonde geworden gemeente dat u uw hart voor de Heere Jezus stijfgesloten houdt? Dat u uw hart niet aan de Heere gegeven hebt en met een open schuld heenleeft alsof er geen God en geen eeuwigheid in aantocht is? Is dit uw zonde geworden dat u geen verborgen omgang met God kent en voor God, zodat Hij op u afkomt op de loop gaat? Zodra de hemelse dingen opengaan gaat de mens voor God op de loop en meent dat God hem vermoorden wil. Is dat reeds uw schuld geworden, dat u het altijd buiten God om wilt oplossen? En nu recht op de man af: 'Wat gelooft gij van de vergeving der zonden'. Uit hoeveel monden klinkt het antwoord: Ik geloof er niets van! Of ik hoop, dat God ze vergeven zal. Het gaat niet om vergeven in de toekomst, maar in het heden. Het is niet: *gevoelt* u de vergeving der zonden, maar *gelooft* u de vergeving der zonden!

Kijk gemeente wanneer wij geloven in de vergeving der zonden, dan hebben wij zonden. Weet u er geen raad mee? Waarheen moet ik met mijn zonden? Regelrecht naar de Heere. Zonder omwegen. Hij weet er wel raad mee! Van zondevergeving hebben wij geen verstand. Hij wel. God zegt: Ik vergeef! Vergeving is geen eindpunt van een lange ingespannen zelfheiliging, maar een vrije daad van goddelijk ontfermen. Wat is vergeven? Zeggen van iemand dat hij géén zonde heeft. Hij neemt die weg. Hij werpt die weg. Hij spreekt de mens vrij in het Woord, dat ingedragen wordt in het hart. Ik gedenk uw zonden niet meer. Ik spreek u vrij in dit Mijn Woord. Dat zegt de Heere niet zo maar. Dat zegt Hij in Zijn Zoon, eer Hij de zonde ongestaft liet blijven, aan Zijn lieven Zoon Jezus Christus, met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft. God vindt de zonde gruwelijk. Hij kan ze niet zien. Verschrikkelijk. Hij heeft er Zijn eigen Zoon voor laten doodbloeden aan het kruis. Hij heeft Hem verlaten in de barre Godverlatenheid. Hier is het wonder van de overdracht van de schuld. Het is niet in strijd met Gods gerechtigheid. Later komen we bij de rechtvaardiging hier uitvoeriger op terug. Hier gaat hem om de genoegdoening van Christus wil. De oorzaak van de vergeving is de eeuwige liefde Gods. Die vond een weg door dit recht. Zie en aanschouw dit wonder!

Nu zegt God: Ik *vergeef!* Dat is Mijn recht, het Mijne alléén! U wilde als God zijn en u werd een verloren zondaar. Al mijn zonden. Hoevelen zijn dat er wel niet? Zonden van tegen de eerste tafel. God niet kennen. God niet vertrouwen, Zijn naam niet te heiligen. Zijn rust niet te zoeken. God en de ouders ongehoorzaam te zijn. Daar is de doodslag, de drift, de onkuisheid, de echtbreuk, het begeren wat van de naaste is, liegen en lasteren. De mens in zijn ongelukkige toestand. Hij is gezonken beneden het vee. Tussen deze stakkerds beweegt de Heere zich. Hij is niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering. God vergeeft *én* vergeet. Mensen vergeven wel, maar vergeten het doorgaans niet. Maar God vergeeft en vergeet. Ik zal ze nimmermeer gedenken. De beschuldigende herinnering neemt Hij weg. Hij vergeeft ook mijn zondige aard, waarmee ik mijn leven lang heb te strijden.

Kijk gemeente, dat is een volgende les. Uit deze boom géén vrucht meer in der eeuwigheid. Wij komen nooit die zondige aard te boven. We leven altijd met een verrader van binnen, al wordt u honderd jaar, uw leven lang. Wij moet het niet alleen constateren, maar onder zuchten en tegen strijden. Wij zijn géén Antinomiaan. Nee, het vlees kan God niet behagen. Het is een onzalige bron door inwonend verderf, door inwoning van een vijand. Daarom hebben wij altijd te roepen om ontferming, ook over onze aangeboren zonde, dat Hij ze nimmermeer wil gedenken. Dat Hij wil vergeven is Gods verkiezende genade. God gaf de genoegdoening van Christus. De genoegdoening van Christus is er voortdurend om God tot vergeving te bewegen. God wil het niet gedenken, Hij wil het niet toerekenen. God vergeeft *én* gedenkt niet meer. God neemt de schuld voor de tijd en de eeuwigheid weg. Hij neemt de straf voor eeuwig weg en zet de straf in de tijd om in een vaderlijke kastijding. Hij zal de zonde afwentelen op Zijn Zoon. Hij zal ons zijn gerechtigheid van Christus uit genade meer schenken. Hij wil de zonde niet meer zien, maar wel Zijn gerechtigheid!

Gemeente, de vergeving is nooit los van Christus. Hij is onze vrede. Wij zijn uitverkoren in Hem, in Zijn dood begraven en in Zijn opstanding zijn wij mede levend gemaakt. Hier zien we het wonder, het is ons toegerekend! Het is nooit buiten de gemeenschap met *Hem!* 'Opdat ik nimmermeer in het gericht Gods kome'. Gemeente, het gaat van de heilsfeiten naar de toepassing. Golgotha is nog steeds actueel. Eenmaal *én* steeds opnieuw. Het is een doorgaande toerekening en schenking. Gemeente, het is een persoonlijke zaak. We lezen lezen over 'ik' en 'mijn'. Hoe? Erken dat u niets anders bent dan een verloren zondaar! Dat u het nooit meer goed kunt maken. Dat u een miljoen zonden hebt gedaan en géén enkele daarvan kunt afbetalen. Dat God recht heeft u eeuwig te verstoten. Bekeer u o zondaar! 'De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten'. Wiens hart brand van verlangen, die wordt aangedreven om tot deze Christus te vluchten. 'Zo zal Hij Zich Zijner ontfermen, want onze God vergeeft menigvuldig'!

Amen

G. Boer, (Lunteren, 1959)